

§. 26.

Nekoliko o dušnih boleznih.

Telesne bolezni uplivajo kolikor toliko tudi na dušo. Bolnik je tožen, boječ in potr. A tudi dušne bolezni (nebrzdane strasti) silno slabijo telo. Strasti, katere moramo smatrati za dušne bolezni so: jeza, žalost, nevoščljivost, nasladnost i. dr.

Nij je telesne bolezni, katera bi tako hitro rastla kakor dušna bolezen; tudi je dušna bolezen mnogo težje ozdravljiva od telesne. Ogenj se v začetku lahko pogasi, a ko enkrat močno okoli sebe peseče, tedaj je stvar mnogo težavnejša. Isto tako je pri strastéh: v začetku se jim krepko ustavlja, zakaj pozneje bi se največkrat zastoj trdil!

Strasti provzročujejo, da nam kri počasneje teka po žilah; mozeg nam vsled njih gine in život hira, lica bledé in luč očij ugaša; človek bolestuje in sušica je navadno konec strastnemu življenju.

§. 27.

Pomočki zoper strasti; dušni mir.

Pomoč zoper strasti nahajamo pred vsem v veri, pravnosti, razumu in v trdnj volji. Ako smo s takim orožjem strasti premagali, potem dobimo blaženi — dušni mir. In sedaj se nam telo ojači in kmalu nas prešine veselost in zadovoljnost. Kri nam brže teka po žilah, mozeg se nam utrdi, življenjska moč se poviša, lica orudečijo in oko postane zopet milo in ognjeno.

(Dalje prih.)

Književstvo.

— „**Kratek navod o prvi pomoči pri nezgodah.**“ Spisal dr. Alojzij Valenta, c. k. vladni svétnik in redni javni profesor porodolovja, vodja in primarij deželnih dobrodelnih naprav v Ljubljani i. t. d. Ta zelo važni navod šteje 16 strani in prav umevno popisuje slučaje, v katerih je potrebna brza pomoč, in sicer: 1) pri omedlevicah; 2) pri dozdevni smerti (a) sled utopa, b) pri obešenih ali zadavljenih; c) pri zmrznjenih, d) vsled solučarice; e) pri od strele zadetih; 3) pri zadušenji vsled vsopenja škodljivega plina ali gaza; 4) pri zastrupljenji ali otrovanji; 5) pri poškodovanji po zunanji sili (a) pri krvavitvah, b) pri zlomljenji kosti; 6) pri opeklini; 7) pri od steklih ali stekline sumljivih živali vzgriznjenih; 8) pri v naravne odpertine človeškega života zašlih rečeh in 9) pri nekaterih drugih naglih in težkih boleznih prigljudnejih. Te prekornostne knjižice je gosp. spisatelj od 1500 izst. većinoma podaril slavni vladi, katera jo je razposlala c. k. okrajnim glavarstvom, kjer se brezplačno dobiva. Naprodaj je zdaj tudi po 12 kr. v Lichtenturn-ovi sirotnišnici in v deželni bolnici. Pridobé naj si jo vse šolske in učiteljske knjižnice, in nobena hiša naj ne bode brez nje.

— „**Ljudska knjižnica**“ dovršila je prvo leto, in prišel je na svetlo prvi snopič drugega tečaja (1886. 1.) Izhaja dvakrat na mesec in velja za vse leto 1 gold. 70 kr., za pol leta pa 90 kr. Posamezni snopiči stanejo 6 kr. (po pošti 8 kr.)

D o p i s i.

Iz Prage. Poziv! Velika šolska razstava v Pražkem Karlínu, katero priredi učiteljstvo čeških občnih in meščanskih šol Karlinskih, se otvori začetkom letošnjih počitnic. Davajoč o tem vest učiteljskim zborom, društvom, prijateljem šolstva kakor tudi založnikom in izdelovalcem učnih pripomočkov, vas pozivamo vse in vsakega k mnogobrojnim prispevkom in k udeležbi. V razstavo se vzprejemajo učni pripomočki, spadajoči v področje občnih, meščanskih, materskih in obrtnih šol in humanih zavodov. — Program razstave je: V razstavi bodo zastopane sledeče stroke

1.) Petje in glasba. 2.) Telovadno orodje. 3.) Urejenja šolskih poslopij, (načrti, fotografije šol, orodja i. t. d.). 4.) Zemljepis in zgodovina. 5.) Prirodopis, fizika in ločba (kemija.) 6.) Računstvo, merstvo, risanje in pisanje. 7.) Učne knjige in pedagoški časopisi. 8.) Spisi za mladež. 9.) Materska šola. 10.) Humanni zavodi (zavodi za gluhoneme, slepce in glupe (Blödsinnige).

Oglasi se vzprejemajo do konca maja tekočega leta. Za presojevanje razstavljenih predmetov je ustanovljen odbor zapriseženih.

Iz razstavnega odbora v Pražkem Karlinu dné 6. svečana 1886. l.

— Shod češkega učiteljstva v Pragi. Odbor »Ustredniho spolku jednot učit. v Čechah« (osrednjega društva jednot učiteljev na Češkem) je ukrenil prirediti v glavnih počitnicah velik shod češkega učiteljstva v Pragi.

Iz Tabora na Češkem. Prvič izdanih 20 zoologijskih slik, za katere sem prosil odobrenja visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje, je iste odobrilo z dopisom z 28. prosinca 1886. l. štev. 1030 za občne in meščanske šole.

Dragotin Jansky,

založnik zool. slik.

Z Dunaja. Nov »Šulferajn.« Na Dunaji se je ustanovil katoliški »Šulferajn«, katerega člani morejo biti le katoličani (tudi gospe in gospodičine.) Njemu se ima dovoliti ustanavljati župljanske skupine, katerim bodo župniki načelniki. Društvo je ustanovljeno po konservativni stranki in pravila so se mu že podala k odobrenju.

Iz Avbera. Odhajaje iz Lokve prosim vse gospode, ki z mano pismeno občujejo, da mi pisma vseh dob blagovolijo pošiljati v **Avber** (P. St. Daniel, Küstenland.) Na zdravje!

Janko Leban,

učitelj v Avberu.

S Police pri Višnjigori. (Zahvala.) Slavno društvo »Narodna Šola« je tukajšnji šoli podarilo mnogo različnega šolskega blaga. Za ta velikodušni dar se v imenu uboge šolske mladine iskreno zahvaljuje.

Ivan Dremelj,

učitelj in kr. šol. sveta predsednik.

Iz Ljubljane. Odbor »Slovenskega učiteljskega društva« bode imel pustni ponedeljek v 8. dan t. m. ob 2. pop. v društveni sobi sejo, h kateri uljudno vabi

predsedništvo.

— Odgovor na oceno knjige »Prvo berilo in slovnica za slov. ljudske šole« prinesi »Učit. Tov.« v prihodnji štev.

A. Razinger, A. Žumer.

— K preizkušnji učiteljske sposobnosti za splošne ljudske in meščanske šole naj kandidatje in kandidatnje, ki so se s potrebnimi prošnjami za dopuščanje k preizkušnji o pravem času oglasili, 5. aprila t. l. ob 8. zjutraj pridejo k začetni pisni preizkušnji o določene prostore c. kr. izobraževališča za učitelje in učiteljice, ter naj nikar ne čakajo, da bi jih izpraševalna komisija s posebnimi odloki k preizkušnji sklicevala (kakor je po poprejšnji uravnavi — po pomoti natisneno v 4. štev. »Učit. Tov.« na str. 64). — Naša prijateljica »Laibacher Schulzeitung«, ki nam kaže to »Irreführung«, ne more drugače, da nas po svoji stari »oliki« navadi opsova s »clericale Schulblatt«, »Tovarskiade« itd. Radi ji pustimo to veselje!

Popravki. V 4. listu »Uč. Tov.« na strani 60. citaj: . . . govedina je najtežnejše meso . . . (Pozneji »je« odpade). Na strani 62.: Ono mora imeti majhne (ne dobre) in goste pene. . . .

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Na III. uč. mesto v Vipavi pride g. Alojzij Lavrenčič, bivši učitelj na Slapu. — Na II. uč. mesto v Račah pride g. Janez Levec, zdaj učitelj na Spodnj. Štajerskem v Kapeli. — Na IV. uč. mesto na čveterorazrednico v Krškem pride gspdc. Marija Mihel, učiteljica v Mokronogu. — Na IV. uč. mesto v Škofjo Loko gre zač. g. Janez Kuhar, potrj. pripravnik. — Zatržno so postavljeni g. g.: Janez Hočevnar, učitelj na Jesenicah, Fran Ivanec, učitelj v Dobropolji in Ludov. Stiasny, učitelj v Kameniku.